

A)

Veronika Břízová 4. A

1. Vypište všechny nejvyšší představitele SSSR od Stalina po Gorbačova.

- Josif Vissarionovič Stalin (1922 – 1953)
- Nikita Sergejevič Chruščov (1953 – 1964)
- Leonid Iljič Brežněv (1964 – 1982)
- Jurij Vladimirovič Andropov (1982 – 1984)
- Konstantin Ustinovič Černěnko (1984 – 1985)
- Michail Sergejevič Gorbačov (1985 – 1991)

3 body

2. Čím se mj. zabýval XX. sjezd KSSS? v původně tajném projevu kritizoval Chruščov Stalina – zvrůle, teror, odsuzování nevinných lidí, protizákonná deportace celých národů, kladl Stalinovi za vinu, že SSSR byl v létě 1941 překvapen německým útokem, kritizoval jeho postoj k Jugoslávii a Titovi (pokus o zmírnění napětí ve společnosti, náprava hlavních nedostatků), taktéž byl Stalin obviněn z „kultu osobnosti“ – přehnané uctívání vlastní osoby, tato kritika pomohla tomu, že byl obviněn pouze Stalin a stranický aparát byl očištěn

2 body

3. Co znamenala politika „nového kurzu“ v 50. letech 20. století v SSSR? pokus o překonání dosavadní strnulosti zahraniční politiky ve vztazích k západním mocnostem, sovětské vedení se loučí s myšlenkou, že rozšíří „tábor socialismu“ v Evropě silou, základem jsou zásady mírového soužití (koexistence) s kapitalistickými státy

1 bod

4. V jakých socialistických zemích probíhala v 50. letech 20. století povstání a s jakým výsledkem?

- 1953 - NDR - dělnické povstání ve východním Berlíně a v dalších 270 místech - potlačeno
- 1956 – Polsko – dělnické povstání, demonstrace studentů a dělníků – větší vnitřní samostatnost (vytváření dělnických rad, zemědělská družstva rozpuštěna, 87% půdy přešlo opět do soukromých rukou, kardinál Wyszyński a věznění kněží byli propuštěni, mnohé svobody pouze dočasné)
- 1956 – Maďarsko – 23. 10. demonstrace na podporu změn v Polsku přerostla v ničení pomníků a symbolů komunistické moci, pokus o odzbrojení příslušníků policie a v pokus o obsazení rozhlasu, 24. 10. se zapojily ruské jednotky, vláda vyhlásí neutralitu Maďarska a obrátí se na OSN se žádostí o pomoc. 4. 11. zaútočí sovětské jednotky na Budapešť a rychle zničí veškerý odpor
- pokus reformovat komunistický systém se odehrál i v Československu

3 body

5. Vytvořte přehled amerických prezidentů od konce 2. světové války do roku 1989.

- Harry S. Truman (12. dubna 1945 - 20. ledna 1953)
- Dwight D. Eisenhower (20. ledna 1953 - 20. ledna 1961)
- John Fitzgerald Kennedy (20. ledna 1961 - 22. listopadu 1963)
- Lyndon B. Johnson (22. listopadu 1963 - 20. ledna 1969)
- Richard Nixon (20. ledna 1969 - 9. srpna 1974)
- Gerald Ford (9. srpna 1974 - 20. ledna 1977)
- Jimmy Carter (20. ledna 1977 - 20. ledna 1981)
- Ronald Reagan (20. ledna 1981 – 20. ledna 1989)
- George H. W. Bush (20. ledna 1989 – 20. ledna 1993)

4 body

6. Jaké dvě hlavní politické strany se podílejí na vládnutí ve Velké Británii?

konzervativci a labouristé

1 bod

7. S pomocí internetových zdrojů vypište pět údajů ze života generála de Gaulla.

- Generál Charles de Gaulle se narodil 22. 11. 1890 v severofrancouzském Lille do početné a zbožné rodiny profesora filozofie
- po studiu na jezuitské koleji rozhodl pro vojenskou kariéru na akademii v Saint-Cyr
- v září 1939 byl velitel 507. tankového pluku v Metách
- v roce 1940 založil v Londýně Francouzský výbor národního osvobození a stal se symbolem francouzského protiněmeckého odporu
- vládl jako prezident Páté republiky (1959 – 1969) velmi autoritativně, jeho zahraničně politický cíl spočíval v obnově velmocenského postavení Francie, proto se Charles de Gaulle mimo jiné distancoval od USA a podpořil vybudování vlastní nukleární zbraně, podařilo se mu ukončit alžírskou válku

3 body

8. V jaké části světa probíhala druhá fáze dekolonizace? v Africe

1 bod

9. Proč je rok 1960 nazýván rokem Afriky? 18 zemí v Africe získá nezávislost převážně nenásilnými prostředky

1 bod

10. Charakterizujte v osmi bodech hospodářské a sociální problémy třetího světa z pohledu 50. let 20. století. Porovnejte je s problémy třetího světa v současnosti.

50. léta 20. století

- nízký příjem na jednoho obyvatele, nedostatek domácího kapitálu, nízká produktivita práce, omezené schopnosti pracovní síly, malý podíl na světovém obchodu
- vysoký stupeň negramotnosti
- nedostatečná výživa obyvatelstva, nedostatek čisté, pitné vody, potravinová krize
- přírůstek populace, nižší průměrný věk obyvatelstva
- problémy industrializace
- efektivita a míra demokratičnosti politického systému, vojenské režimy a polovojenské diktatury
- malá stabilita a časté státní převraty
- soupeření mezi Západem a Východem

4 body

současnost

- většina problémů zůstala, tyto problémy jsou charakteristické pro nerozvinuté země, což je většina států v Africe
- spousta obyvatel žije v chudobě, má minimum, špatný životní standart
- stále tam jsou problémy s potravinami a čistou vodou, s čímž se snaží pomáhat různé neziskové organizace
- přírůstek populace, stále tam je vysoká porodnost a vysoká úmrtnost, což značí nižší průměrný věk obyvatelstva
- stále tam často fungují vojenské a polovojenské diktatury, je tam častá korupce, špatný politický systém, bez demokracie

$$23 - 20 = 1$$

$$19 - 16 = 2$$

$$15 - 12 = 3$$

23 bodů

1 Chalupová

B) Jak je v USA volen prezident

Volby prezidenta v USA jsou nepřímé, tzn. že prezident USA není vybírán přímo občany, ale sborem volitelů, kteří jsou voleni občany USA.

Prezidentem USA se může stát pouze občan narozený na území USA, který přesáhl hranici 35 let a minimálně 14 let bydlí na území USA. Funkční období trvá 4 roky a nesmí být zvolen do úřadu více než dvakrát. V USA se nekonají předčasné volby, v případě úmrtí, odvolání nebo neschopnosti plnit mandát nastupuje na jeho místo viceprezident, ten je volen současně s ním.

Prezidentské volby se konají vždy první listopadové úterý v přestupném roce, ale volební rok začíná už v únoru, kdy startují primární volby, tzv. primárky. Primárky jsou prvním krokem k výběru hlavního stranického kandidáta u dvou největších stran – demokratů a republikánů. Občané si vybírají svého oblíbence stoupenci politické strany z několika kandidátů.

Po ukončení primárních voleb se v létě konají celonárodní sjezdy stran, tzv. konventy. Z těchto stranických konventů vzejdou hlavní kandidáti stran na prezidenta USA. Zvítězí ten, který od delegátů získá nadpoloviční většinu. Zvolený prezidentský kandidát si posléze vybere svého spolukandidáta, který za danou stranu bude kandidovat na pozici viceprezidenta.

Politickými stranami nominovaní kandidáti se utkávají ve vlastní prezidentské kampani. Kandidáti se střetnou v televizních debatách a bojují o hlasy nerozhodnutých volitelů.

Mezi poslední fázi volby prezidenta se řadí samotný den volby. Sbor volitelů, kteří volí prezidenta, má dohromady 538 hlasů - 435 volitelů (jako je členů Sněmovny reprezentantů), 3 volitelé za District of Columbia, 100 volitelů (jako je členů Senátu, 2 za každý stát). Každý stát má počet volitelů podle toho, jaké má poměrné zastoupení v Kongresu. Při volbě platí většinový systém, tzn. pokud jeden kandidát ve státě, kde je 20 volitelů, získá 11 hlasů, přičítají se mu hlasy všech volitelů v daném státě. Výjimkou jsou státy Maine a Nebraska, ty jsou rozděleny na menší volební okrsky a hlasy se dělí mezi volitele poměrně. K vítězství potřebuje kandidát nadpoloviční většinu (270 volitelů).

Při volbě prezidenta USA může nastat paradox, že kandidát, který neměl nejvíce voličských hlasů, zvítězí. K tomu došlo dvakrát za posledních více než sto let (2000, 2016).

Volitelé se k samotnému hlasování scházejí obvykle v hlavním městě státu v prosinci. Hlasy volitelů jsou pak zaslány do Washingtonu.

Inaugurace nově zvoleného prezidenta USA probíhá před budovou Kapitolu ve Washingtonu D.C. 20. ledna následujícího roku, kde složí slib a pronese inaugurační řeč.